

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edini in moči.

«EDINOST» izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse o prilogo 7 gl. za poln leta 3 gl. 50 kr., za šest let 1 gl. 75 kr. — Sama priglasila 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v tiskarni v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, «Nava tiskarna».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via Torrente» «Nuova Tipografia» vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Slovenščina v šolah in uradih.

V.

V Trstu se ima uže prihodnje leto osnovati obrtniška šola za vse Primorsko. — Poslanec Burgstaller je to zadevo v drž. zboru urgiral in minister mu je odgovoril, da je vlada v ta namen uže postavila zdaten znesek v proračun za leto 1887. — Ali kako obrtniško šolo zahteva Burgstaller? — Gotovo tako, da bi uže na vratih šole stalo pribito: »Tukaj je prepovedano govoriti slovensko«. — In vendar so rokodelci Trsta in okolice večinoma Slovenci, mejtem ko so rokodelci na deželi skoro sami Slovenci. — Vso to rokodelsko mladino naj bi se torej podučevalo v njej nerazumljivem jeziku.

Kaj bi se ta mladina naučila v tujem je nerazumljivem jeziku. Bi se li s tem dosegel smoter šole, ki more v primerno kratkem času dosti doseči? Naše menenje je, da bi bila taka šola uprav nova fabrika za poitalijančevanje slovenskega ljudstva na Primorskem. Pa kaj mislite, da se bode vlada za to brigala, da se napravita v tej šoli dva oddelka, jeden za Slovane, jeden za Italijane?

Gotovi smemo biti, da v tem obziru Italijani zopet store, kar jim drago in da ne bode v tem obziru nihče motil njihovih krogov, razen društva Edinost, ki utegne v tej zadevi vložiti kako prošnjo.

Bo pa li taka prošnja imela kaj uspeha, ako se drugi važnejši činitelji ne angažujejo za to važno stvar? Gotovo ne. — Tudi bi ne zadostovalo, da se naši poslanci Nabergoj, Tonkli, Vitezč še tako po robu stavijo, ampak pomagalo bi le to, da se večina državnega zbora, da se eksekutivni odsek državnozbornske desnice za stvar uže zdaj ne le zanima, temuč se precej vladi nasproti izrazi, da mora biti načrt obrtniške šole v Trstu tako osnovan, da bodo Slovenci in Hrvatje imeli svoj oddelek, Italijani pa svojega, kakor je to na dež. kmetijskej šoli v Gorici. Mogoče je tudi, da bodo tudi Italijani predlagali, naj se slovenski oddelek kje drugje napravi, le v Trstu ne. Tudi tega bi se ne smelo dovoliti, ker potem bi se slovenskim rokodelcem v Trstu in okolici, kder jih je največ, odvzela prilika, da se udeležijo obrtniškega uka.

Važno se nam zdi, da predočimo našim čitateljem, kar je v tej zadevi jako dobro pisal v Ljubljani izhajajoči slovenski dnevnik »Slovenec«. Ta list je pisal v svoji 245 šte. t. l. tako le:

»Gotovo je prav in potrebno, da država tudi v južnih deželah napravi obrtne šole in poslancu Burgstallerju radi pritrdimo, da je Trst pripraven za tako šolo in da se v njem nahaja zadostno število učencev. Ne smemo pa spustiti spred oči, da obrtna šola v Trstu ne bode namenjena samo za tržaško mesto, ampak za vso Primor-

sko. Zato mora bit tako osnovana, da jo bodo lahko obiskovali učenci iz Trsta in okolice njegove, iz Istre in Gorice. Večina prebivalcev v dotičnih deželah pa ni italijanska, ampak slovenska in hrvatska. Poslanec Burgstaller sicer z nobeno besedo ni omenjal učnega jezika nameravane obrtne šole, ali iz sklepov mestnega starešinstva in trgovinske pa obrtne kamore je znano, da hočejo tržaški velikaši in bogataši novo šolo le podpirati, ako bode vpeljan italijanski učni jezik. Burke tržaških irredentovcev nas jako malo brigajo, in slobodno jim, ako si z svojim denarjem napravijo italijanske ali kitajske ali volapiške šole. Ako pa država ustanovlja šole, moramo od nje z vso odločnostjo tirjati šole, ki jih bodo mogli obiskovati vsi prebivalci, za ktere so namenjene, in v kterih se bo gojil patrijotični avstrijski duh, ne pa šol, ki bi bile gnjezda irredentovskega lahonstva. Obrtna šola v Trstu bode morala biti toraj tako vravnana, da jo bodo poleg italijanske mladeži obiskovali tudi slovenski in hrvatski učenci, da bodo z Italijani v obrtnih vedah napredovali tudi Slovenci in Hrvatje na Primorskem, da bodo toraj vsi tamošnji prebivalci v enaki meri deležni državne dobrote, kakor tudi vsi v enaki meri nosijo državna bremena.

Ako naučni minister po teh načelih osnuje novo obrtno šolo v Trstu, mu gotovo radostno pritrdi desnica državnega zbora, ako bi bila pa nova obrtna šola v Trstu zgolj italijanska, kakor želi irredentovsko starešinstvo in sploh lahonsko prebivalstvo, se bodo slovenski zastopniki in ž njimi večina državnega zbora odločno protivili, ker bi za večino prebivalstva ne imela nobene koristi, ampak bi bila le vir novih zdražb in preprirov med italijanskimi in slovanskimi prebivalci. Noben avstrijski rodoljub, zlasti pa noben minister Taaffejevega kabineta, ki je kot najglavnejšo točko v svoj program zapisal enakopravnost in porazumenje raznih narodov, ne more pomnoževati naredb, po kterih bi se namesto zaželjenega miru napravljaval nov nemir in oteževalo porazumenje. Boljše nobene šole, kakor pa tako obrtno šolo, kakoršno zahtevajo tržaški lahoni; tako sodijo na desnici državnega zbora ter se bodo tega načela tem raje držali, ker bi stroški ne bili v nobeni primeri z vspehom zgolj italijanske obrtne šole, in je veliko lažje in pametneje se uže pri ustanovi obrtne šole upirati napačni osnovi, kakor se pozneje napenjati za potrebno premembo.

Mi smo »Slovenec« jako hvaležni za to rodoljubno in jako pametno izjavo in želimo, da se v poslaniških krogih stvar v resnici z vso eneržijo v »Slovenčevem« smislu obravnava ter tudi tako dovede, da bode slovenski rokodelci v Trstu mogli se izraževati v svojem materinem jeziku.

Kakor pa v tej zadevi vidimo rešilno pot le v slogi večine državnega zbora, prav tako moremo le potem pričakovati radikalne poprave naših šolskih in uradniških razmer sploh, ako tista večina, ki sedanja vlado vzdržuje na krmilu, od iste odločno tirja, da se na Primorskem vendar začne resno misliti na uvedenje enakopravnosti v šoli in uradu in povsod, ker nadaljeno poitalijančevanje ni le nepravilno napram Slovanom, temuč tudi protivno dobro razumljenej državnej ideji.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Delegaciji ste se v soboto poklonili cesarju. Na nagovor načelnika avstrijske delegacije je cesar odgovoril: »Zagotovila zveste udanosti, katera ste mi izrekli, napolnujejo me z odkritosrčnim zadovoljstvom. Sprejmite zanja živo Mojo zahvalo. — Obžalovanja vredne zapletke v Bolgariji, ki so se lansko leto s prevratom vlade začele v Plovdivu, zopet dajo povod ozbiljnim skrbem. Sicer se je združenim prizadevam vevlasti posrečilo, gibanje omejiti in pot potrebiti za zopetno povrnitev zakonitih razmer, vendar so zadnji dogodki v Sredcu provročili nevarno krizo, v katere razvoj, in kar Jaz upam, mirno rešitev prav zdaj Moja vlada pretresa. Ona se prizadeva, da se pri končnej vredbi bolgarskega prashanja, katero se mora z sodelovanjem vevlasti zgoditi, v samostojnej kneževini ustvari zakonito stanje, ki bo ugajalo pravičnim željam Bolgarov, pa tudi obstoječim pogodbam in evropskim interesom. Izvrstne razmere z vsemi vladami in zagotovila mirnih namenov, katera dobivamo od vseh vlad, opravičujejo upanje, da se k ljubutežavnemu stanju na vshodu posreči z varstvom avstrijsko-ogerskih interesov državi in Evropi ohraniti blagoslove miru. Vojna uprava zahteva od vas večjo požrtvovalnost za potrebščine, ktere so utemeljene v nastopkih zakonov za nastanovanje in v napredovajočem razvoju orožne tehnike. Ona se vendar prizadeva te neobhodno potrebne večje zahteve omejiti na kolikor mogoče majhno mero. V Bosni in Hrcegovini se tudi v tem letu kaže v vseh strokih rastoč napredek in prinosi kuppravnim troškom teh dežel iz skupnih sredstev tudi letos ni treba. Vlada hoče v prihodnjem letu zopet zmanjšati kredit za vojsko v Bosni in Hrcegovini. Priporočam temeljito preudarjanje podanih predlog vaše vselej potrjenej domoljubnej razsodbi, in zanašam se na to, da boste vlado pri splovanovanji nje važne, teške naloge z svojo zaupljivo pripomočjo podpirali ter vas vse presrečno pozdravljam.

Cesar je po nagovoru v delegaciji z raznimi poslanci govoril; Reimeltu je opazil, da kolera v Trstu ugaša in da ga veseli, da so tržaške oblasti zoper kolero tako krepko postopale. Z družimi poslanci je govoril o zunanjej politiki ter naglašal, da je mir nujno potreben, in da se prizadeva Njegova vlada ohraniti ga, potreba pa je pri tem največje previdnosti in zmernosti. — Vsi večji časniki, domači in zunanji, govore zdaj o cesarjevem nagovoru ter g. večnoma miru ugodno razlagajo. »Fremdenblatt« ga imenuje glas miru, kateri so ljudstva države in Evrope z veseljem za-

slšali. »Presse« pravi, da vojne ne bo, ker evropski mir nahaja v Avstriji najbolj odkritosrčnega in zanesljivega varuha in da mora le obžalovati one, kateri zat o da bi jih bralci hvalili, oznanujejo bolgarsko svobodo in trobijo v vojni rog; ako pa bi se država v resnici začela pripravljati na vojno, potem pa bi strahopeto jadikovali in ministra zunanjih zadev tožili, da je odgovoren za vse nesreče, ktere prinese vojna. — To izjavo podpisujemo tudi mi s polnem prepričanjem in ponavljamo še to, kar smo uže večkrat trdili, da bi vojna z Rusijo bila Avstriji vsakako v nesrečo; zmagali Avstrija, kaj s tem pridobi? Nič, le dosti več državnih dolgov, državljani več davkov, država pa več sovraštva; zgubi li Avstrija eno, dve bitvi, bati se je najhujšega, ker ni se zanašati na nemško prijateljstvo, še manj pa na italijansko poštenost. Mi se zelo bojimo, da bi se za dežele v vojni nesrečne Avstrije ne trgali le Rusi, temuč tudi Nemci in Italijani, največ pa bi pri tem trpeli tisti avstrijski narodi, izmej kterih se razlega glas za vojno proti Rusiji, Poljaki in Madjari, posebno zadnji, ker njih globus je tako majhen in krhek, da bi ga pritisk družih velicah narodov popolnoma razpršil. Madjari ne vidijo, da so pritlikavci, šopirijo se, kakor bi svetu ukazovali, to je napuh, ki skrajša njihovega življenja dneve ter jim prinese njih prednikov, Avarov, osodo. Ponižnost skromnost, strpnost bi jim podaljšale življenje, žal nam pa je za viteške, plemenite Poljake, ki niso pozabili še nekdanje svoje mogočnosti ter se niso mogli še vživeti v razmere nove dobe. Gotovo vsak poštenjak obžaluje njihovo osodo, ali ona je zapečatena; smrtno ranjeni, umirajoči Kosciuko jo je zapečatil z zadnjimi svojimi besedami: »Finis Poloniae!« Poljaki naj bi pomislili, da so ena najkrepkejših vej mej Slovani, in da imajo kakor taki mej slovanskim svetom veliko in slavno bodočnost.

Da se zopet povrnemo k razlaganju cesarjevega nagovora, nam se zdi treba še to naglasiti, da celo »Neue freie Presse«, glavni organ nemške stranke, vidi v njem poročilo miru. Iz družih domačih časnikov ne zdi se nam treba navajati argumentacij. Naj omenimo le nekoliko še menitve angleških časnikov. Angleški časniki, kakor je znano, hujskali so dan na dan Avstrijo zoper rusko postopanje proti Bolgariji, na Avstrijo so se oni največ zanašali, obečali jej hribe in doline, podporo vsega angleškega i neangleškega sveta, sočutje vseh izobraženih in svobodnih krogov, laskali se nje moči, pravičnosti, ter naštevali vse njene kreposti, kar jih ima i nema, da bi jo zvalili na boj zoper Rusijo, da bi segla v žrjavico po kostanj ter opečena vrgla ga v nikdar sita angleška usta. Posrečilo se jim to ni, in angleška vlada, ki je v začetku bolgarske homatije Rusiji tako pretila, vedno bolj je od svojega pretenja popuščala ter na zadnje tako strašno odjenjala, da je bolgarskej vladi priporočila, naj se nepogojno podvrže vsem ruskim zahtevam. Z vso to angleško lisičjo politiko se ujemajo tudi izjave in tolmačenja cesarjevega nagovora angleških časnikov. »Morning Post« in »Daily News« ne dvomita, da bo cesarjev nagovor imel pomirljiv vpliv. »Daily Chronicle« pa meni, da ima govor, če tudi je pomirljiv, vendar take stavke, ki kažejo, da Avstrijsko-ogerska nazadnje vendarle na noge stopi. »Daily Telegraph«

se tolaži s tem, da v govoru ni nobene besede, ki bi Rusiji kak poseben vpliv v Bolgariji priznavala. Angleška se pridruži avstrijsko-ogerskemu programu. Te izjave pač kažejo angleško vrtoglavnost.

Nov. Vremja vidi v avstrijskem prestolnem govoru neposredno izjavo, da končna rešitev bolgarskega prašanja ni odvisna od tirnovskih bujskav. Izrečeno upanje mirne rešitve dokazuje trden sklep avstrijske vlade, da ne prekriži namenov i načrtov Rusije. Rusija pa tudi ne misli bolgarskega prašanja sama rešiti ter se zadovoljuje s pripoznavanjem njene pravice, da tam napravi red tako, kakor zahtevajo ruski interesi. — Temu pritrjuje tudi Bismarkov organ »Nordd. Allg. Zeitung«, ki pristavlja, da je avstrijski prestolni govor skrbil, da nastane vojna, prepodil. — Po vsem tem vznemirjujoča govora načelnikov obeh delegacij nista mogla imeti drugega namena, nego da sta bila olje na kolesa poljske in madjarske politike.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Iz Tirnove, 5. novembra: Zdi se, da so dogovori s Zankovci običajni. Udje vlade i nje pristaši želé porazum le pod tem pogojem, da se deželi obvaruje neodvisnost in da se prepusti sobranju volitev iz vseh strank sestavljene vlade; sobranje naj bi se potem zaključilo, da ne bi kneza volilo. Zankovci bi zapustili sobranje, ako bi to volilo kneza, vendar pa menijo, da Zankov sam pridaled sega in da bi dobro bilo, da se vladi nekoliko približa; ali on tega neče in misli se, da je njegova menitev Kaulbarsova. Poslanci so te misli, da bi zdaj Rusiji lahko bilo, spravo doseči, če ne misli Bolgarje zasesti. Mej tem pa sobranje dalje posluje, in po odgovoru na vladin nagovor, če se zopet ne pričnó razgovori v dosego porazuma, postavi na dnevni red kneževu volitev. Iz Tirnove, 5. novembra: V Burgasu je vstal upor, v kateri so vpleteni tudi Črnogorci. Pod vodstvom nekakega nekdanjega ruskega častnika i necega popa, ki je bil zapleten tudi v zaroto zoper kneza, polastili so se uporniki, s katerimi se je združil tudi en del posadke, poveljenika in treh častnikov. Poveljnikuse je posrečil ubeg, za sabo je zvalil tudi eno kompanijo, ali mesto je moral prepustiti upornikom. Vojaki so se tja poslali in mesto zaprli in misli, se da vladina vojska mesto jutri zopet zasede. Kri doslej ni tekla.

Iz Tirnove, 6. novembra: Sobranje je odložilo adresno razpravo na ponedeljek, ker načrt še ni dovršen. Kneževa volitev, katero še vedno hočejo izvršiti, odložena je toraj za dva tri dni več. Uporniki v Burgasu neki zapuščajo mesto. Vladini vojaki ga na večer skoraj gotovo brez boja zasedejo. — Drugo poročilo od istega dne pravi: Poveljnik posadke v Burgasu se je danes z dvema kompanijama aloške posadke vrnil v Burgas in zopet red napravil. Zaprli so necega črnogorskega popa in več družih Črnogorcev. Povzročitelj napada, lajtenant Kiselski in več družih častnikov se je na morje otelo.

Iz Tirnove, 7. novembra: Sobranje je v večerajšnji tajnej seji odobrilo odgovor na vladin nagovor ter izreklo vladi zahvalo za upravo deželnih zadev; izreklo je tudi, da bode volilo kneza. Iz Tirnove, 8. novembra. Vlada je prosila zunanje upravne, naj vevlasti vprašajo, glede kandidata za bolgarski prestol. Odgovora ni tako hitro pričakovati, vendar ni nemogoče, da se uže v današnji seji stavijo predlogi glede kneževu volitev.

Iz Tirnove, 8. novembra: Sobranje je danes soglasno sprejelo adresno na vlado ter jutri skoraj gotovo izvoli kneza. — Ruski konzul v Burgasu je naznanil prefektom, da je ruska kanonica prišla pred Burgas na Kaulbarsov ukaz, da se zveza z Varno ne pretirga, ker je brzojavna zveza vsled zadnjih dogodkov pretrgana. Ruski konzul je tudi zahteval, naj se mu izroči zaprti Nabokov, prefekt pa je odgovoril, da je njegova pričujočnost pri preiskavi neobhodno potrebna. Vlada je sklenola, Nabokova izročiti ruskim gosposkam po izvršene preiskavi.

Papež skliče na 8. dan meseca decembra konklavtorij, v katerem se bode imenovalo nekoliko novih kardinalov.

V francoskem državnem zboru so razprave

precej burne; vsled česar je minister za javna dela odstopil i na njegovo mesto bil imenovan Milaud. V zadnjih dneh je posebno vroča razprava o tem, kako bi se zopet prišlo do enakotežja v državnem gospodarstvu; menjenja so različna. Nekateri poslanci priporočajo veliko carino na uvožnjo žita, drugi pa na vso možno pobijajo ta davek, ker ga ljudstvo sovraži. Iz vrega se vidi, da so tudi v francoskih loncih piščeta vedno redkeja.

Italijanski državni zbor se odpre 23. t. m.

V Tonkinu so Francozi v zadnjih dneh imeli srečo, zasedli so nekoliko važnih krajev brez zgube.

DOPISI.

V Trstu, 3. nov. — (*Absolviran*?) osmošolec in izprašan meščanski (?) učitelj (Konec). To ni povsem resnično. Nekaj je moral učiteljski kandidat pred vstopom v preparandijo dovršiti 3 realko ali 4 gimnazijo, po tem takem mu preparandija ni bila kak »refugium«. »Refugium« je bila za one, ki so uže dovršili bili 3 realko ali 4 gimnazijo ter se jim je v kakem višjem razredu »kolo ustavilo«. Kar pa danes večino kandidatov vabi v učiteljsko, to so *stipendiji*, ki so zdaj mnogo več, kakor nekaj. Žalostno pa je res, če mora biti denar ona sirena, ki vabi mladeniče v učiteljsko, kakor je tudi prav opomnil letos »Osterr. Schulbote«.

»Absol. osmošolec itd.« trdi, da moje započetje ni bilo možno. Jaz bi naj bil svoje premislike naznanil cesarskemu namestniku ali deželnemu šol. nadzorniku. »Ma bravo il nostro signor Giovanni!«

Radoveden sem, da bi on bil tako korajžen in »tolik mož!«. Kak pomen naj bi potem imela javna glasila! Dosedno po dopisnikovih nazorih naj bi se potem tudi pedagogi, ki pišejo kritikujoče pedag. članke (n. pr. v »Osterr. Schulb.«) raji naznanjali svoje »premislike« naravnost ministerstvu itd. Lepa tudi ta!

Kar se tiče tega, da bi se temu ali onemu spretnemu učitelju utegnolo prigoditi, da bi mu kdo očital, da je iz znane »fabrike«, omenjam le to, da zmožnega učitelja znal bo svet spoštovati vsi, kajti pričalo bo njegovo delo, da ni iz fabrike puhlovlavcev, akopram bi mu to ne bilo zapisano na čelu.

Gospod dopisnik prša, kedaj sem še čital, da bi bil ud kacega omikanega stanu pisal tako o svojih tovarših. Na to odgovorjam, da resnica ne sme imeti nobenih ozirov, in da sem hude napade čital še celo iz peresa g. absol. osmošolca itd. v prejšnjih letih. Le naj pomisli g. dopisnik, kako je septembra meseca 1874. surovo napadal gosp. učitelja P. v V. (Primeri »Slov. Učitelja«, št. 9. letnik II., pag. 142). Kaj ne, to je pisava, ki naj bi nam služila za vzgled! In potem nas taki ljudje hočejo učiti še dostojnosti!

Konečno še neko opomnjo. Z nekakim ponosom se g. dopisnik podpisuje »absolviranega osmošolca in izprašanega meščanskega učitelja«. Jaz pa pravim, da absolviran osmošolec je le tisti, ki dovrši gimnazijo brez kljuke; če je gosp. dopisnik res dovršil gimnazijo, naj nam to dokáže, ker dokler tega ne stori, dotle ostanemo neverni Tomaž. Mogoče, da je tudi njemu bila preparandija kak »refugium«. Kako je pa delal učiteljske izpite, vemo dobro. Za ljudske šole je zlezal se spričevalom III. reda, odidenem z jednim ali dvema »kaum genitndom-a«. Za meščanske šole mu je pa tudi bilo prisojeno le spričevalo III. reda.

Vemo tudi, da je posebno srečo imel, da ga iz geografije in zgodovine za meščanske šole ni izpitoval kak strokovnjak; pa tudi iz slovenščine ga je izpitoval m. z., ki niti sam ni bil izpitane za meščanske šole. Nam so znana tudi prašanja, ki jih je dobil meščanski naš učitelj, prašanja, na koja bi bil lahko odgovoril vsak kandidat za ljudske šole. Čemu torej toliko ponosa na tisto »osmo šolo« in na izpit za »meščanske šole«? ... Mi bi radi videli, kako bi se učeni dopisnik sukal pri »zeleni mizi«, ako bi ga izpital kak *Vjehoslav Spinčič*. ... Ne vem, ne vem, kako bi mu bilo, akopram bi na pomoč klical vso gorostasno svojo učenost!

Toliko »absolviranemu osmošolecu in meščanskemu učitelju enkrat za vselej; — a na repliko Gabrščekovo v »Slovenskem Narodu« — nobene besede! ...

Z Goriškega na 2. novembra dan. 1886. — Dopisnik iz Seia v »Soči« št. 44 od 29. okt. t. l. spominja se županstvenih shodov, ter želi, ker se isti niso sklicevali, da bi se narodni shodi sklicevali, na kojih naj bi se potrebe naroda razpravljale; res izvrstna misel, prašanje pa nastane, kdo naj bi vzel v pest take shode in iste sklicevali zdaj v tem, zdaj v onem okraju in istim sestavljali dnevni red. Pomojem mnenju ni nobeden v to poklican, razen družstva »Sloga«, katere naj bi se sleherni narodnjak oklenol, v kojem društvu bi se

potem izročilo vodstvo takim osebam, ki bi jim v renici bilo mar sklicevati take shode; Sloga, naše edino polit. društvo na Goriškem naj bi se interesovalo in razpravljalo vsakovrstne točke, ki stoje v tesnej zvezi z napredkom nam milega slov. naroda. O sestavi glavnih pravil za bralna društva in čitalnice naše dežele se ne vjemam z gosp. dopisnikom iz Seia v prej omenjene št. Soče, kajti bralna društva in čitalnice nima (razun onih z polit. značajem) pravice in tudi nemorejo se spuščati v take politične zadeve, kakoršne želi omenjeni gosp. dopisnik, namen takih društev je edino čitati razne novine in koristne knjige, širiti v svojem delokrogu narodno probujenost, v ta namen prirejati vsakovrstne veselice in zabavne večere in v poslednjih razpravljati važnejše zadeve kmetiško-obrtniškega napredka in s tem ljudstvo odvracati od pogubonosnega popivanja žgarih in opojnih pijač, pardon, utegnolo bi se meni oporekati pri poslednjem stavku, da sem prijatelj vinopiscev, kratko nikar, v takih zabavnih večerih bi društveni pevec pri kozarcu rujnega vinca kako zakrožili in vrstili se razgovori in govori času in kraju primerni. Vsako politiko vanje se mora daleč in naših bralnih društev postaviti, drugače se zajde čez rob, ki se mu z drugo besedo pravi področje.

Kako se bosta dostojno slavila naša slovenska blagovestnika sv. Ciril in Metod, bode že skrbela družba enakega imena, ki ima sedež v Ljubljani, združeno se svojimi podružnicami, ki so že in ki se imajo še postaviti, v ta namen bode skrb slehernega, ki se med narodnjake prištevja, da postane član edne ali druge podružnice v tistem razredu, ki mu njega gospodarske razmere dopuščajo in naj se skrb, da se v vsake večje vasi ustanovi podružnica družbe sv. Cirila in Metoda; pri tem podjetju naj nam bodo v zgled naši slovanski bratje Čehi, ki so se zdavna ustanovili tak šolski zavod z imenom »školska Matica«, ki ima naloga odbijati delovanje nemškega šulferajna. Mi pa tukaj na Goriškem in sploh na Primorskem imamo se v narodno gospodarskem obziru boriti z dvema nam sovražnima in še od zgoraj podpiranima narodoma: namreč z Nemcem in Lahom, z obžilovanjem pa moram izreči, da tukaj pri nas se borimo le za zvonec in kdor ga ne vdobi, ta je najprej odpadnik in podiratelj vsega prej težko sezidanega, nobeden noče delovati v blagost nam milega naroda, ako ne nosi zvonca in ne prijemlje nikake provizije svojega delovanja, bodimo složni, drug drugega podpirajmo v svetih narodnih opravilih, razdelimo si medsebojno vsak po eden tak zvonček, katerih mili glasovi naj zbrano poje, ne da bi drug drugega motili ali nadarilovali z mehanično učenostjo, pogledjte čebelice in mravlje, kako vsaka teh družin za se v lepe slogi živita in skrbita za svoj obstanek, enaki tem moramo tudi mi biti, naj si bomo že v tem ali onem društvu, ljubezen in sloga je nenadomestljiv pogoj društvuemu življenju, poleg teh pa marljivost in neumorna delavnost pri vršitvi posameznih društvenih opravkov; pred očmi pa moramo imeti in prepričani biti, da ako tako delujemo, gotovo prej ali slej pridemo k one bogato obloženemu mizi, raz katere zdaj naši nasprotniki nam še mrvice ne privoščijo.

Vrnimo se pa bolj v notranjost in pogledimo, kako stoji pa po naših vaseh, je li naša inteligenca v narodnim oziru združena, so večji posestniki člani društva, (ako je kako v vasi) je mladina taka, da je upati od nje, da postanejo sedajni mladeniči pridni gospodarji, kadar jim zročimo, to kar smo prejeli od naših dedov in kar smo si še k temu z žuljevo dlano pridobili, in deklane da postanejo pridne gospodinje v narodnem in verskem duhu; po vsej pravici moram vse to zanikati in obsoditi, da ne bode tako, kakoršno bi v resnici imelo kedaj biti, ker naša inteligenca je čestokrat si v laseh, naši sedajni kmetiški gospodarji so še zmirom prestopkopitni (zimši nekteri, ki so pa redki, kakor bele vrane) nočejo in tudi ne morejo spoznati, pri čem so, in nočejo sprejeti in se oklenoti novošegnih metod, bodi si pri živinoreji ali kmetijstvu. Iz mej katerih je prvo glavni obstanek vsemu; naša mladina obojega spola je premalo narodna, nasprotno je pa možki spol, t. j. fantje so bolj divji in razuzdani od nektaj in to vse zaradi tega, ker premalo ali pa čisto nič ne čitajo časopisov in podučnih knjig, iz katerih naj bi si blazili srce in um v versko-narodnem oziru ter se s tem pripravljali za svoj bodoči težavni gospodarski stan, ob nedeljah in sloh tudi v tednu obiskujejo preveč pivnice in slabe tovaršice, namesto da bi čitali kak časopis ali kako podučno knjigo sebi in svojim v korist; pa kaj govorim o čitanju časopisov pri mladini, ker se sramuje pristopiti v društvo (ako je v vasi kako), ker je še zaslepljena, da bi si pa posamezniki narodčevali ta ali oni časnik, o tem še govora ni, ker stane preveč za kmeta siromaka, in tudi niso toliko zavedni; še Mohorjevih knjig ne pogledajo, ki jih skoro vsaka hiša v lepem številu ima, slastno pa taki mladeniči kakor tudi njih stariši poslušajo kako izmišljeno po kakem našem nasprotniku in jo potem dalje tresljo.

Da se pa moj dopis preveč ne raztegne, sklepam ga z željo, da bi se tem prej tem bolj kak tak naroden shod sklical, katerih pa drugače ni mogoče oživeti, nego po ustavnem potu in najlažej po društvu Sloga, h kateremu naj bode skrb vsakega narodnjaka da pristopi in po svoje moči v istem za prospeh nam milega naroda slovenskega deluje, da s združenostjo kdaj dosežemo vse to, kar nam sedaj pomanjkuje, popustimo osebne prepire in združimo za blagost naroda delujmo ter namesto sovražnih spisov polnimo časopise s podučnimi stvarmi.

V Velikem dolu, 3. novembra. (Izv. dop.) — Ni več med živimi našega ljubljence Jožeta Trobca. Izdahnol je v ponedeljek jutraj svojo blago dušo v 49. letu starosti, previden se svetimi zakramenti za umirajoče.

Rajniki je bil premožen in priden kmet in več let zaporedoma tudi vester župan. Že kot mladenič se je odlikoval z izvanredno srčnostjo in duhovitostjo, ter ostal tak do svoje, žalibog, prerane smrti. Kaj rad je rajniki obiskoval slovenske tabore in veselice, na katerih se je navzel narodnega duha, naučil se lepih slovenskih pesem ter jih v domačej vasi močno razširal in s tem izpodrinol prej pevane italijanske »kľanfarske«. Bil je bistre glave. Če prav ni imel priložnosti brusiti hlače po šolskih klopetih, vendar se je toliko izučil, da je sam opravljal tajništvo. Imel je zelo dober spomin. Če je enkrat kaj slišal ali čital, ni več pozabil. Pridno je prebiral »Edino« in »Sočo«, katerih uvodne članke je znal na pamet. Bil je značajan človek.

Z gotovostjo lahko trdimo, da je bil rajnik vzgled Kraševca stare korenine, ki ga ni omajala vsaka sapa, bodisi še tako močna. Ostal je v pravem prepričanju vedno nepremičen, kakor krasna skala; posebno pa pri volitvah v deželni ali državni zbor je kazal trdni svoj značaj. Ljubil je pravico in sovražil krivico ter držal se v svojem poslu vedno srednje poti. Zato je pa už val spoštovanje povsod, kder so ga poznali. Ljubilo in spoštovalo ga je staro in mlado izmišl kakega oderuha ali samopašnega človeka, kajti rajnik je vedno delal na to, da so se pošteni ljudje takih izogibali.

Najboljši dokaz spoštovanja do rajneega bil je današnji pogreb, kakoršnih se na deželi malo vidi in katerega se nismo udeležili le domačini, temveč tudi ljudje bližnjih občin. Udeležili so se pogreba tudi domači in pliskoviški pevci pod vodstvom gosp. Korena, ter zapeli na grobu prav izvrstno in ganljivo »Blagor mu«; srčna jim hvala.

Preobčutljiva izguba našej občini, kajti prerano nas je zapustil naš ljubljani voditelj Jože ter se preselil v večnost, kder vlada mir in bratoljubje, kder ni sovraštva in prepira. — Sladko naj počiva!

Občinarji velikodolski.

Iz Ribnice, v novembru. (Nal. »Bralna družba« in — mi.) »Kakova pošast je pa zopet to?« — bodele morebiti prašali, gospod urednik. Čuden predmet zanima včasih nekaterega človeka! A pošast, gospod urednik, pošast naša »Bralna družba« niso, da je pa zanimiva, če tudi ne posebne važnosti, tega smeste vsakako si svesti biti. No, in »zanimivost« je v Ribnici polna zaloga, zbog tega bi bilo pri sedanjih razmerah neumestno, v njej jih puščati.

Pred desetimi meseci je bilo in tedaj se je nek gospod oglašil, podpiran po dveh ali treh, k stvari, in sklep je bil le-ta: s pomočjo mesečnih doneskov, kateri naj bi se začelom vsacega meseca pobirali pri onih gg. »bratcih«, ki imajo pristopiti kot »udje« k »bralnej družbi« ali »Lese-Club-u«; naj se zatem narače razni slovenski in tudi nemški časniki, potem petrební škipci zanje i. dr. — Soba ali prostor temu časopisu in branju določen je bil v nekej krčmi, in na krčmarja adresovani imajo biti dotični časniki, kateri se narače. —

Tako je stvar počasi prišla v tek. »Lese-Club« je bil osnovan, namreč: 1. po mesečnih vplačilih, 2. po prostovoljno družbi prepuščenih lastnih časnikih, in 3. po — uspešnem agitiranju v to svrhu, kar je zaželen sad rodilo (?) ...

Pri snovanju te zanimive in pomena polne »Bralne družbe« rodila se je bila ob enem pa tudi misel na osnovevanje tolikanj potrebnega in važnega **Bralnega društva**, in v to svrhu sestavila so se tudi dotična pravila. Ali — naš up je šel po vodi (po smradljivej Bistrici namreč); iz nameravane ustanovitve tega društva ni bilo nič in »Lese-Club« pojema tudi uže, kakor kakšen star ribniški konj na Brezji, — ker mu »udje« odcapajo, drugi vplachujejo le še majhen del in trije, štirje so le, ki so »zvesti ostali« obljubi! — Tako tedaj bomo v Ribnici k malu na tistem mestu, kder smo — glede društva bili pred letom dni! Prosit!

Pa kaj bi več lamentirali o tem in se »z bikom bõli«, da bi se nam svet potem smijal. Ali se proklete goljufa, kder meni, da je stvarnik podell ali ulil slehernemu človeku enako število talentov. Gotovo ne

bi se našel mož, ki bi bil takov duševen berač in podpihovalec nesloge, kakoršnih je baš sedaj obilo na zemlji. In ti vsaj niso vredni, da jih tako potpežljivo nosi — uboga zemlja!

Tako sem tedaj dospel k koncu dopisa, katerega sklenem s stavkom: V Ribnici nemamo nikakega narodnega društva, ne življenja, a tudi ne mož domačih, ki bi je oživili!

A. S.—n.

Domace in razne vesti.

Cesarjev dar. Cesar je podaril 300 gld. iz lastnega premoženja momjanske občini v poreškem okraju kakor donesek za sezidanje šole.

Albert Kurnik, dober slovenski ljudski pesnik, samouk, umrl je v četrtki v Ljubljani. Uže mnogo let se o njem nič ni slišalo, a pred tridesetimi leti je bil znan in priljubljen vsaceemu, kdor je bral »Novice«. Jako marljivo je nabiral slovenske pregovore in čuje se, da se jih je našlo v njegovej zapuščini jako veliko.

Imenovanje. Višji davkarski nadzornik Ferdinand Banditsch je bil imenovan računskim svetovalcem pri računskem odseku finančnega vodstva v Trstu. Čestitamo!

Urad tržaškega daca potrebuje enajst tisoč kil pečatnega voska za leto 1887. Zapečateni ponudbe naj se pošljejo do konca t. m. vodju omenjenega urada.

Rokodelska šola za mornarje se na tržaški trgovinske in nautične šoli 16 t. m. odpre. Namen te šole je ladijske delavce nekoliko poučiti v aritmetiki, geometriji in mehaniki, da si s tem lažje pomagajo do mojstrov in voditeljev fabrik. Šola ima dva tečaja, v vsakem se uči 4 ure na teden v dveh dneh od 6. do 8. ure zvečer. Sprejemajo se delavci in mehaniki ali ladijski delavci, ki imajo najmanj 17 let in znajo brati in pisati. Da bo poduk italijanski, tega nam ni treba pristavljati, če tudi so v Trstu in sploh na Primorskem slovenski rokodelci v veliki večini. — Nečemu g., ki je tržaško statistiko užel tolikokrat na videz nosil, jako bi pristojno bilo, ako bi o tej zadevi kaj govoril, ker tu bi lahko več koristil, nego z nevošnjivostjo, katero kaže do vsacega, kdor se res kaj briga za pravice in blagostanje Slovencev v Trstu.

Razpisana je služba občinskega zdravnika v Miljah. Plača 400 gld. vožnjina 100 gld. in pristoje stanovanje ali 100 gld. odškodnine. Doktorji medicine, kirurgije in porodničarstva imajo prošnje poslati do konca novembra občinskemu uradu v Miljah. Znanje italijanskega jezika je nepogojno potrebno. — Slovenski jezik, ki je materin jezik večini prebivalcev te občine, pa ni potreben — taka je italijanska svoboda na Kapri! — pardon: v slovenskejši Istri.

Avstrijski državni dolg znaša skupaj 3.360.623.188 gld. in sicer splošni državni dolg 2.799.073.957 gold. in dolg za dežele, zastopane v državnem zboru, 500.943.231 gold.

Tržaške novosti:

Strela je v ponedeljek, 8. t. m. treščila pol ure pred polnočjo v neko hišo v ulici S. Marco, kjer je nagnečena večina delalcev Lloydovega arsenala, ter poškodovala, to je razbila vse polno oken, zidovje oslomila in napravila poleg škode tudi veliki strah med prebivalstvom, katero iz spanja prebujeno se ni zavedalo tako hitro, kaka nesreča se je zgodila, ker je bilo vse v dimu, močno smrdelo po smodniku in kadil se je tudi debel prah vsled mnoge porušene mavte. Ljudstvo je v velikem strahu na pol nago hitelo na ulico in tam vpilo.

Petrolej prodaje se nekaj dni uže v nekaterih prodajalnicah v Trstu na drobno po 6 nov. liter. — Povod zvišanja cene je dal g. Gustav Marko, trgovec v ulici Farnetto.

Znoret je na javni ulici 23 letni kmet Anton Bernaba iz Istre. — Odveli so ga v bolnico.

Samomor. Nek 40-letni žid se je denes vrgel iz III. nadstropja neke hiše na lesnem trgu in precej mrtev ostal.

Policijsko. Brata Ferdinand in Janez Peterlin sta se iz ničevih vzrokov spela. Ranil je prvi drugega z nožem na levej roci, a ta je dal svojemu nasprotniku z nekim ključem po buteli. — Ferdinanda so zaprli. — 12 italijanskih mornarjev je razbijalo v neke zloglasne hiše v ulici Crocava. Policijskega nadzornika, kateri je hotel pomoči dovesti, so zajeli ter mu se grozili. On se je se sahlo branil in ranil necega Berle-ta iz Riminj, na kar so junaki pobegli. Necega Ulisse, od tadje »Vittoria« so ujeli in zaprli. Lepa »kultura! — Strežaj Janez T. je pretepal necega krčmarja z dežnikom, za kar so ga dejali pod ključ. — Našli so mornarja Domenika B. iz Rovinj, katerega išče tukajšnja sodnija radi goljufije. — Neki Martin S. se je grozil močno natrkan v ulici Instituta mimogredočim z nožem v roci. — Prijeli so ga in našlo se je, da je dotični nož ukradel. — Zaprli so natakarja Maksimilijana J. iz Gradca, ker je ukradel svo-

jemu drugo 2 gld. 20 kr. in pobegnil iz stanovanja, zapustivši 6 gld. dolga. — Čevljarja Janeza G. iz Bistrice so dejali v luknjo, ker je ukradel jopič vreden 3 gld. perici Josipini S. — Potepuha Jurja M. iz Trsta so zaprli, ker se je pol nag šetal po borznem trgu. — Zaprli so tudi 7 nade polnih mladenčev zaradi ponočnega razgrajanja in 2 potepuha.

Iz Škedenja nam pišejo, da je tam neka ženska kar naglo za kolero umrla. — Vsled tega je magistrat poslal kakih 8 voz. (cel park) tekočin za desinficiranje, potem vse polno zdravnikov, postreškov itd. — dosti preveč konfuzije. — A treba je znati, Škedenj je bila edina vas v okolici, kder letos ni bilo kolere, akoprem in mestni magistrat v higieničnem obziru za to vas nič storil k ljubi javnosti silnim pritožbam tu in v Edinosti. — Domačo vodo je magistrat zaprl, zato nam je pošiljal tam poprej vsak dan po 30 sodov nabrežinske vode, zdaj pa pošilja še po par sodov in še to malo množino spuščajo v nek vodnjak, ki sam na sebi ni zdrav, in ki je od vasi preveč oddaljen. — Naj bi nam pošiljali vodo v sodih v vas in jo tam na sodih nastavili, pa tudi zato skrbeli, da se odstrani smrad. Našemu poslanecu Križancu, ki nam je za volitve obečal hribe in doline, smo uže poprej in zdaj zopet vse to razjasnili in priporočili. — Če ne bo kmalo kaj prikrbel, dokazal bo sijajno, da so lepe besede jako dober kup.

Važni narodni shodi v Logatcu bodo v nedeljo, 14. t. m. Dopoldne se bodo tam rodoljubje logaškega okraja posvetovali, kako bi napravili založnico in posojilnico za Logaškiokraj. — Popoldne pa bode najprej gosp. poslanec dr. Josip Vošnjak poročal svojim volilecem o svojem delovanju v dež. zboru, potem pa se bode volilecem predstavil dr. Andrej Ferjančič kakor kandidat notranjskih okrajev za poslanstvo v državni zbor. — Ne dvomimo, da ne bi g. Ferjančič napravil najboljšega vtisa na moše logaškega okraja. 21. t. m. bode enak shod v Postojni, kder se bode tudi g. Ferjančič predstavil volilecem in veselilo nas bode ako bodo. Ondotni moše vrliga g. Ferjančiča proglasili za kandidata.

Hrvatje slavijo te dni dva znamenita svoja moža. V nedeljo so slavili 70 letnico tudi Slovincem znanega zgodovinarja Kukuljevića Sakcinskega, denes pa slavijo 25 letnico delovanja izbornega hrvatskega skladatelja in pevovodje profesorja Eisenhuta, ki je poznan tudi tržaškim Slovincem, vsled česar so mu nekatera tuk. narodna društva tudi čestitala brzojavno!

Iz Kamnika se poroča, da je 6. t. m. dopoldne stroj za mešanje smodnika z groznim pokom eksplodiral. K sreči ni bil nikdo ubit, ali v mestu so skoro vsa okna zrušena.

Nesreča nikdar ne spi. — Iz Kormina nam pišejo: Pretečeno saboto grof B. iz sosednje vasi ob meji Italije obišče svojega prijatelja grof Fl. v Bračanu (Brazzano). — Prijatelja, oba od 18 do 20 let stara, skleneta iti na lov. Dobro! Pripravi puške in druge potrebšine in — hajd. Domači grof gre naprej po stopnicah na vzol, gost pa za njim. Prvi pade po nesreči, puška se vname in dva strela sta obšla v grof. B. nogah; ta hudo ranjen, seveda, pade, puška tudi njegova se vname in oba strela zadeneta drugo polovico zaprtega krila vrat. Na odprtem krilu je bila pa dekla, ki se more le posebnemu slučaju zahvaliti, da ni še ona tam na mestu mrtva ali pa vsaj ranjena ostala. Zatorej lovci pozor!

Č. naše čitatelje opozorujemo na našo današnjo prilogo odlične lekarne Piccoli v Ljubljani.

Dalmatinsko vino prodajalo bode občinsko glavarstvo v Spiljetu 11. t. m. na javnej dražbi. Izključna cena je 15 gld. za hektoliter, vina pa 1800 lit. Jamčevina za udeležbo pri dražbi znaša 2500 gld. — Pobljže izve se pri občinskem uradu v Spiljetu.

V Pazinu so te dni pri končnih občinskih volitvah v vsih treh razredih sijajno zmagali Hrvatje.

Ruska stavbena dela v lukah Črnega morja. V prihodnjem letu ruska vlada izvrši potrebne stavbe v jako važnih trgovinskih lukah Bitem in Novorosijsk. Ker je zakavkaška železniška družba zavezana, dela v batumskeji luki izvršiti, zato jej vlada prisloži z 1.500.000 rublji, da ta dela izvrši uže v prihodnjem letu, v novorosijskeji luki pa hoče vlada dela uže do konca 1888 izvršiti; troški za to so proračunani na 3.590.500 rubljev, za batumsko luko pa na 3 milijone rubljev.

Književnost

Narodna Biblioteka je zopet za tri zvezke narasla.

20. snopič obsega: »Spisi Andrejčka vega Jožeta III.« Amerka, ali povsod do bro — doma najboljša str. 117.

21. snopič začneja tretjo serijo in obsega: »Bog v prirodi« prevel P. Miklavc in »Treskova Urška« spisal Fridolin Kavčič str. 72.

22—23. snopič obsega: »General Lavdon, oče vojakov imenovan«; prosto priredil po V. E. Martin Molek, str. 171. — Ob enem vabi na naročbo III. serije, za katero je pripravljenih mnogo dobrih rokopisov, med drugimi izide v tej seriji tudi »Ilustrovana grška mitologija«, katere v naši literaturi pogrešamo; založnikova skrb bode tudi, da »Nar. bibl.« v prihodnje bolj pogosto izhaja. Naročba znaša za 10 zvezčičev f. 150, pojedini zvezki se vdobivajo po knjigarnah po 15 kr.

Mi gorko priporočamo čitačemu občinstvu, da to podjetje podpira z obilnimi naročbami.

Dunajska Bors

dne 9. novembra

Enotni drž. dolg v bankovcih	83 gld 60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	81 • 70 •
Zlata renta	113 • 50 •
5%, avst. renta	101 • — •
Delnice narodne banke	869 • — •
Kreditne delnice	282 • 90 •
London 10 lir sterlin	125 • 25 •
Napoleon	9 • 89 •
C. kr. cekini	5 • 91 •
Kr. državnih mark	61 • 30 •

Listnica upravnistva.

Bl. g. Š. M. Klisa — tiralji smo Vas naročnino od 1. Julija t. l. do 31. decembra. — Bl. g. St. J. M. — vsega vkupe ste nam poslali f. 5.25 manjka torej še 75 kr. da se dopolni let. naročnina. — Bl. g. Z. M. v K. Dne 2. januarja t. l. st. nam poslali f. 3 namreč naročnino od 1. oktobra 1885 do 1. aprila t. l. sedaj ste doposlali f. 5, ostane še 25 kr. do konca tek. leta. —

Č. g. J. F. v Lokvi. — Obžalujemo, da ne moremo Vašej želji popolnoma vstreči. — Zaveznik »Minerve« ima svoja povelja osebno in neposredno od ministrstva. Tukaj ni drugo znano, nego da »Minerva« doplovi od časa do časa v Aleksandrijo v Egiptu, kjer prevzame pošto zanjo določeno.

Javna zahvala.

Visoko častiti gospod France Kofol je, povodom odhoda iz Rihemberga v Kanal, izročil gosp. Ivanu Licen-u 20 gl. za ubožne učence tukajšnje občine. Za ta blagodušni dar se mu izreka od podpisane kraja šols. sveta in v imenu tukajšnje šolske mladeži najgorkejša zahvala.

Krajni šolski svet v Rihembergu,

dne 7. novembra 1886.

Jožef Kodrič, predsednik.

Z dovoljenjem sl. o. k. okr. glavarstva v Tominu se bode držal navadni trg (somenj) za razno blago v Kobaridu dne 15. novembra.

Županstvo Kobarid 8. nov. 1886.

Rakuših.

(1—2)

zupan.

Na obroke! (72—14)

Da je pohištvo tapecarije, razno strižno-blago za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni

via della Laguna št. 4 P. II.

Kisla voda, kopeliščo RADERCE

a vojo jako obilo znanih liton-kislin. Garodovi pekusi so dokazali, da je ogljeno-kisla Litone pri protinskih boleznih najboljša in najgoreje v dravilo.

Vsed o-llaga ogljeno-kislina, natrons in litonska je rad- vanska kisa voda k-t specifikum pri: pri ti. kamnj v zoli, m hurji in ledvi- can, slati žili, bramborci, biah ru, zlatnici, zelode- čnih boleznih in pri katarih v obo. Kopeli, stanovanja, restavracija restavracija ceno.

1—20

Prijatelja dajo v priložnost RADERCE

Zaloga: F. Plautz v Ljubljani, P. Bollinger via goppa v Trstu, A. Mazzoli v Gorici v Celju in Mariboru.

ZASTONJ!

Najlepše ogrinjače za gospe!

Radi trajajoče, slabe trgovine in pičlega izvajanja sem primoran, celo mojo zalogo 3000. duc. najlepših, ogrinjal za vsako ceno oddati prodajajoč jih po tako nizki ceni, da se s tem izplača komaj surova volna, ne pa deloin modernilacoon.

Prodajem dokler je še kaj zalogo:

1 lep, moderni glavni rdeec za gospe po 70 kr. 1 lepo moderno glavno veliko ogrinjačo po f. 1.40

iz pristne berlinske volne v najkrajših barvah bordeaux, granat gensdarme, drappo, lila, temne, črne, rdeče, bele, rumene, zelene, sive, škotske, turkiske itd. v 60 najfinjših faconih, naj elegantnej in naj moderniša noša za vsako damo, za dom, sprehod, promenado, ples itd. prijetna kakor tudi praktična za jesen in zimo.

Vsaka dama naj oporabi to v godno priliko, ter si okupi skoraj zastoni jedno teh lepih elegantnih ogrinjač kajti vsled obilnih naročb bode vsa zaloga kmalu razprodana. Pri naročbah prosim za natančen naslov, želeno kakovost in barvo. Razpošilja po vsem svetu v 24 urah proti povzetju ali proti gotovini samo

Wiener Tücher Fabriks-Niederlage

A. G A N S

Wien, III. Kolonitzgasse N. 8. 1—5

Für Verpackung wird nichts berechnet.

Mokrota — mrzlota — ne škodi!

Samo gld. 1.85

Za gospe! Za gospe!

Nepremišljive, gorke, trpežne in neobičajno ceno so moje gostotkane, nenavadno prilježne

Meščanske jopice

za jesen in zimo, za gospe, gospe, dečke in deklice; vse po enake ceni samo f. 1.80 komad V zalogi imamo slavnoznanih »meščanskih« jopic sive, temne, melirane, drap, bordeaux, plave in črne barve ter so za vsačega neobhodno potrebne. — Kdor nosi tako janko je najboljšje obvarovan mraza, kajti prilagajo se vsakemu životu, obdrže redovito gorkoto in so neprecenljive vrednosti. Izven rečenih sort po f. 1.85 imamo na prodaj za gospe še dve sort. finejši: 2—5

iz fine zepfir volne samo gld. 2.85.

iz zepfir volne obšito samo gld. 4.

Glede mere zadestuje povedati je li stas velik, srednji ali majhen.

Potem imamo v zalogi:

1200 komadov gorkih zimskih životnikov iz volne merino v različnih barvah, prepotreb- nih za gospe in gospé I. kak. f. 1.40, II. kak. f. 1.20.

1300 komadov gorkih zimskih hlač iz volne merino, v različnih barvah, prepo- trebne gospodom in gospém. I. kak. f. 1.40, II. kak. f. 1.20.

1000 komadov močnih in gorkih zimskih nogavic, za tri pare samo f. 1.98.

900 komadov spodnjih sukenj zagospé tricot, gostih in gorkih kakor kožuh z krasnim 3—5 vrstnimi bordurami in francoskim obšl- vom, poprej f. 5 sedaj samo f. 1.70.

Razpošilja po poštnem povzetju jedino

J. H. Rabinowics

Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Sredstvo varujoče pred kolero

„EXCELSIOR“

tekočina za želodec

Specijl liteta

14—20

Bratov Zanardi & Comp. v Trstu

Izvrstno sredstvo za teženje v želodcu in težko prebavo za smrdeč vzduh in anamiških boleznih, čisti in jači krv. — Želodečna tekočina „Excelsior“ vživa se lahko v vsakem dnevnem času in pri jedi toliko od odrašenih, kakor tudi od otrok, ima prav prijeten okus ter je napravljena iz najboljših zdravilnih trav brez kakega škodljivega primesa. — Na razpolaganje so svadočbe bolnice v Padovi in Benetkah, kakor tudi medicinske klinike v Padovi

Glavna zaloga v Trstu: **RAJMUND MAYER**, Piazza Ponterosso.

Naročila se brezmučna opravljajo.

